

INGEZONDEN.

De redactie behoudt zich voor ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.

EXANTHEEM EN KOORTS ALS GEVOLG VAN HUIDAANDOENINGEN BIJ MELKERS.

Ter aanvulling van de belangwekkende klinische les van prof. ZURHELLE in dit *Tijdschrift* van 16 Mei, heeft het misschien nut te herinneren aan een waarneming, welke ik eenige jaren geleden heb beschreven (*Ned. Tijdschr. voor Geneesk.* 1931, II. 3137). Een veehouder kreeg een aantal pustels aan de handen, die aan vaccinepustels deden denken en met littekenvorming genazen; eenige weken na het ontstaan van de pustels verscheen een papuleus exantheem aan het gezicht en de handen. De aanvankelijke gedachte hier met koepokken te maken te hebben, moest ik laten varen, daar de patiënt niet met koeien in aanraking kwam. Schapen waarmee hij veel in contact kwam, bleken te lijden aan een ziekte, die dr. BÜCHLI in de seruminrichting te Rotterdam op grond van proeven op dieren als peristomatitis pustulosa contagiosa (s. ecthyma contagiosum ovinum enz.) diagnosticeerde. Deze schapenziekte wordt door een filtreerbaar virus veroorzaakt; besmetting van menschen werd behalve door mij o.a. beschreven door OFFERMANN en WILLEMS.

De door prof. ZURHELLE besproken studie van STARK, TIESENHAUSEN, GOZANSKAJA, SKROKZY, SCHTSCHASTNY en ZUK heb ik gerefereerd in dit *Tijdschrift* 1934, III, blz. 4214. In dit referaat sprak ik het vermoeden uit, dat de atypische schapenpokken, die de Russische auteurs als oorzaak van hun gevallen van Melkerknoten aanwezen, misschien peristomatitis pustulosa contagiosa zijn geweest en ik wees er op, dat aan het virus van deze ziekte „als mogelijke oorzaak van het ontstaan van Melkerknoten zeker gedacht moet worden”. De waarneming van HENRY en BORY, welke prof. ZURHELLE beschrijft, schijnt deze meening te bevestigen.

De diagnostiek van ziekten, welke in den regel alleen bij dieren en slechts als uitzondering bij den mensch voorkomen, is door onbekendheid van de artsen met de veterinaire geneeskunde dikwijls buitengewoon moeilijk. Prof. ZURHELLE heeft stellig den op het platteland practiseerenden artsen door het schrijven van zijn klinische les een dienst bewezen.

J. R. PRAKKEN.

Amsterdam, Mei 1936.

COMMISSIE INZAKE BESTRIJDING VAN ONGEWENSCHTE AANBEVELINGEN OP HET GEBIED VAN GENEESKUNDE EN GENEESMIDDELEN.

Geachte Collegae!

Namens de Commissie inzake Bestrijding van ongewenschte aanbevelingen op het gebied van geneeskunde en geneesmiddelen richt ik mij tot U met het verzoek, aan mijn adres mededeeling te willen doen van alles wat te Uwer kennis mocht komen in verband met het arbeidveld der genoemde Commissie en wat U van belang voorkomt ten aanzien van de Volksgezondheid. Terwijl wij ons ten zeerste aanbevelen houden voor Uw medewerking en slechts met de uiterste discretie gebruik zullen maken van Uw gewaardeerde inlichtingen,

gaarne Uw dw.

G. E. WINDEMULLER,
secretaris.

Vaassen, 23 Mei 1936.

RUPTUUR VAN EEN INTERSTITIEEL VROUCHTZAAC.

Dr. CHR. VAN GELDEREN beschrijft in het *Tijdschrift* No. 20 een geval van gescheurden, interstieel vruchtzak en zegt o.a. dat beschrijvingen van praeparaten van ongestoorde interstieele graviditeit zeer zeldzaam zijn, dat de vruchtzak meestal barst en dat dan gewoonlijk de vrouw sterft. Ik kan deze zienswijze volkomen deelen. In het *Ned. Tijdschr. v. Geneesk.* 1926, tweede helft, No. 24, heb ik twee

gevallen uit mijn practijk medegedeeld, in het eene barstte de vruchtzak niet, in het andere wèl. Het laatste geval betrof een zwangerschap van 5 maanden, waarbij de laparotomie den 25 cM. langen foetus tusschen de darmen dreef. Met veel moeite kon nog het leven van de vrouw worden gered. Bij de andere patiënte werd de waarschijnlijkheidsdiagnose „extra-uterine graviditeit” voor de operatie gesteld. het praeparaat bleek te zijn een interstitieele vruchtzak. Beide diagnoses werden door den patholoog-anatoom bevestigd. Dit laatste onderzoek mis ik in de publicatie van collega VAN GELDEREN, evenals een beschrijving van de plaats van insertie van het lig. rotundum, hetgeen differentieel-diagnostisch van belang wordt geacht. Bij een buitenbaarmoederlijke zwangerschap toch vinden we nooit een aaneengesloten decidua, terwijl dit wèl het geval is bij de intra-uterine, dus ook in een atretisch deel van de baarmoeder of in een afgesloten helft van den uterus bilocularis. Daar dr. VAN GELDEREN juist deze laatste mogelijkheden in herinnering brengt, waardoor het strikte bewijs van de interstitieele graviditeit niet is geleverd, had zeer waarschijnlijk de patholoog-anatoom den geringen twijfel kunnen wegnemen. Verder heft de plaats van aanhechting van het lig. rotundum aan de baarmoeder vaak de moeilijkheid op, uit te maken, of de zwangerschap zetelt in het isthmische of het interstieele gedeelte van den eileider. Deze moeilijkheid doet zich vooral voor in vergevorderde gevallen, zooals het onderhavige.

Amsterdam 26 Mei 1936.

J. H. ENGELKENS.

BERICHTEN.

Wetten, besluiten, enz.

De wet van den 23sten April 1936, tot bescherming van de bevolking tegen luchtaanvallen. — Deze wet, welke is verschenen in het *Staatsblad* no. 302, heeft tot strekking maatregelen te treffen om zooveel mogelijk de gevaren te beperken, welke voor de bevolking voortvloeien uit luchtaanvallen. Artikel 1 bepaalt, dat ter beperking van deze gevaren voor de gemeenten bij algemeenen maatregel van bestuur een klasse-indeeling wordt ingesteld naar den graad, waarin zij aan luchtaanvallen zijn blootgesteld, waarbij tevens de maatregelen worden vastgesteld, welke voor de onderscheiden klassen toepassing vinden. Deze maatregelen betreffen de organisatie van de bescherming tegen de gevaren van luchtaanvallen; de wet noemt in het bijzonder: *a.* de waarschuwing en alarmeering; *b.* de taak van politie, brandweer, geneeskundigen dienst, reinigingsdienst en andere diensten der gemeenten; *c.* de organisatie van hulpdiensten; *d.* de opleiding van het personeel; *e.* de verlichting; *f.* de voorlichting van de bevolking; *g.* de algemeene of bijzondere gedragsregels voor de bevolking; *h.* de middelen van bescherming en ontsmetting; *j.* de verplichtingen van bedrijven, diensten en instellingen; *k.* de bescherming van schatten van geschiedenis, kunst en wetenschap.

De wet telt in het geheel 20 artikelen. De artikelen 6 en 7 handelen over voorzieningen tot het inrichten van openbare schuilplaatsen; art. 10 bepaalt, dat na goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken in gemeenten oefeningen kunnen worden gehouden. Art. 12 legt de verplichting op tot de uitvoering van deze wet medewerking te verleen, waarop art. 13 de sanctie bevat. Ten slotte bevatten de artt. 17, 18 en 19 de wijzigingen, welke in andere wetten (onder andere de Woningwet en Onteigeningswet) worden aangebracht, en bepaalt art. 20, dat deze wet kan worden aangehaald onder den titel van „Wet betreffende bescherming tegen luchtaanvallen”.

Mr. C^A. M. SCHENCK.

BUITENLAND.

BERLIJN. — Een waarschuwing aan de ouders. Naar aanleiding van eenige gevallen van kindermoord onder zeer ernstige omstandigheden heeft de Berlijnsche politie-president 40000 vlugschriften doen verspreiden onder de Ber-